

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W BRZESKU

NHK.9011.7.2024

Brzesko, dnia 6 maja 2024 r.

Właściciele i zarządcy obiektów użyteczności publicznej - Wszyscy wg rozdzielnika -

*Dotyczy: upowszechnienia wiedzy dotyczącej zagrożeń zdrowotnych związanych z występowaniem bakterii z rodzaju *Legionella* oraz możliwych do podjęcia działań prewencyjnych, ograniczających ryzyko zachorowań na legionelozę.*

Szanowni Państwo,

mając na uwadze zbliżający się sezon letni oraz występujące w tym okresie na terenie Polski wysokie temperatury, powodujące wzrost ryzyka namnażania się bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w instalacjach wodnych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brzesku zaleca wzmocnić kontrolę nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody w instalacjach wewnętrznych ciepłej wody użytkowej oraz wentylacyjno-klimatyzacyjnych w zarządzanych przez Państwa obiektach, ze szczególnym uwzględnieniem budynków, w których przebywają osoby o obniżonej odporności.

Ryzyko występowania i namnażania się tych bakterii zależne jest między innymi od poprawności wykonania wewnętrznych systemów wodociągowych i ich właściwej eksploatacji, w tym zapewnienia odpowiedniej temperatury wody i stężenia środków dezynfekcyjnych, wielkości rozbioru wody czy też istniejącej wcześniej kolonizacji systemu przez bakterie *Legionella sp.* Ryzyko zakażenia tymi bakteriami związane jest przede wszystkim z urządzeniami i elementami wewnętrznego systemu wodociągowego, które wytwarzają aerozole wodne (m.in.: prysznice, baseny z hydromasażem/typu SPA/typu whirlpool, systemy klimatyzacyjne). Czynniki wpływające na występowanie i namnażanie się *Legionelli sp.*, to między innymi: stagnacja wody, nieodpowiednia temperatura wody (przede wszystkim wody ciepłej), materiały podatne na tworzenie się biofilmu, z których wykonane jest urządzenie/wewnętrzny system wodociągowy, zbyt niskie stężenie środków

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Brzesku
32-800 Brzesko, ul. Okocimska 44
www.pssebrzesko.wsse.krakow.pl e-mail: psse.brzesko@sanepid.gov.pl
adres skrytki na ePUAP: /pssebrzesko/skrytka
centrala tel.: (+48) 14 66 30 743, 14 68 61 270
sekretariat PPIS tel.: (+48) 14 66 30 743 wew. 101, fax: (+48) 14 68 63 310 wew. 116
REGON: 000599445 / NIP: 869-10-70-868

dezynfekcyjnych (w przypadku obiektów, w których stosowana jest dezynfekcja chemiczna), małe zużycie wody i stopień wcześniejszej kolonizacji tymi bakteriami. Zakres temperatur sprzyjający namnażaniu się *Legionella* sp. to 25-42°C.

Zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego w opracowaniu z 2019 roku, podstawowym działaniem w kierunku kontroli i zapobieganiu namnażaniu się bakterii *Legionella* sp. w wewnętrznych **instalacjach wodociągowych** jest właściwy nadzór techniczny a w tym, utrzymanie reżimu temperaturowego oraz reżimu płukania. Utrzymanie reżimu temperaturowego ciepłej wody użytkowej w instalacjach wodnych zostało wskazane w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jedn. Dz.U. nr 2023, 1225 z późn. zm.). Zaleca ono, aby temperatura wody ciepłej, uzyskiwana w punktach czerpalnych wody była nie niższa niż 55°C i nie wyższa niż 60°C. Ponadto instalacja wodociągowa ciepłej wody powinna umożliwiać przeprowadzanie ciągłej lub okresowej dezynfekcji metodą chemiczną lub fizyczną (w tym okresowe stosowanie metody dezynfekcji cieplnej), bez obniżania trwałości instalacji i zastosowanych w niej wyrobów. Do przeprowadzenia dezynfekcji cieplnej niezbędne jest zapewnienie uzyskania w punktach czerpalnych temperatury wody nie niższej niż 70°C i nie wyższej niż 80°C.

Drugim działaniem jest utrzymanie tzw. reżimu płukania systemu wodnego polegającego na odpowiednim częstym spuszczeniu wody ze wszystkich kurków czerpalnych. Zabieg ten ogranicza powstanie zastoin wody w instalacji. W prawidłowych warunkach, spuszczana woda ciepła powinna osiągać temperaturę, co najmniej 50°C w ciągu minuty, a temperatura zimnej w ciągu 2 min spuszczenia nie powinna być wyższa niż 20°C. Celem płukania wewnętrznych systemów wodociągowych jest wymiana wody na świeżą, zapewnienie właściwej temperatury wody w punkcie czerpalnym oraz utrzymanie na odpowiednim poziomie stężenia środka dezynfekcyjnego we wszystkich punktach (w przypadku stosowania dezynfekcji chemicznej).

Podczas przeglądu eksploatowanych wewnętrznych instalacji wodociągowych szczególną uwagę należy zwracać m. innymi na to aby:

- instalacje wody zimnej i ciepłej były odpowiednio izolowane, w celu zapewnienia właściwych temperatur;
- likwidować wszystkie tzw. ślepe odcinki instalacji;
- zapobiegać procesom korozji i tworzenia złożeń, osadów oraz eliminować czynniki sprzyjające tworzeniu biofilmu;
- dążyć do stosowania samoopróżniających się przewodów prysznicowych;

Skuteczne zwalczanie bakterii *Legionella* sp. w instalacjach wody ciepłej w budynkach może wymagać stosowania metod o charakterze ciągłym, zwłaszcza gdy rozwiązanie stosowane doraźnie i krótkotrwałe okazują się zawodne i nie pozwalają na uzyskanie odpowiedniej jakości mikrobiologicznej ciepłej wody.

Na ryzyko kolonizacji bakterii z rodzaju *Legionella* sp. narażone są także systemy instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnych. W ich przypadku ważne jest zapewnienie okresowych

przeglądów technicznych i sanitarnych, których zakres i terminy przeprowadzenia wynikają wprost z przepisów *Prawa budowlanego*. Należy zauważyć, że okresowe przeglądy i czyszczenia wentylacji mechanicznej oraz klimatyzacji pozwalają ograniczyć ryzyko nadmiernego nagromadzenia się drobnoustrojów, którym dodatkowo sprzyja wilgotne środowisko generowane przez klimatyzację.

Szczegółowe opracowanie autorstwa specjalistów z Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny - Państwowego Instytutu Badawczego, przygotowane we współpracy z Głównym Inspektoratem Sanitarnym, poruszające problematykę bezpieczeństwa zdrowotnego wody w instalacjach wewnętrznych oraz wentylacyjno-klimatyzacyjnych w obiektach użyteczności publicznej, jak również zagrożeń zdrowotnych związanych z występowaniem bakterii z rodzaju *Legionella sp.* oraz możliwych do podjęcia działań prewencyjnych ograniczających ryzyko zachorowań na legionelozę, dostępne są na stronie BIP Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brzesku, pod adresem: <https://bip.malopolska.pl/pssebrzesko,a,2451735,legionella-sp-dzialania-prewencyjne.html> (opracowanie pt. *Zalecenia NIZP-PZH i GIS. Przeciwdziałanie wystąpieniu bakterii Legionella sp. w budynkach (2012)*). Zawarte w nich wskazówki adresowane są do zarządzających wewnętrznymi systemami wodnymi i urządzeniami występującymi w budynkach, pomogą zmniejszyć zagrożenie, jakie mogą stanowić występujące w wodzie bakterie *Legionella sp.* Autorzy wskazali w ww. dokumencie zakres podstawowych działań technicznych dla różnego typu systemów/urządzeń lub ich elementów. Należy wskazać, że opracowania te nie są źródłem powszechnie obowiązującego prawa, lecz mają charakter pomocniczy. Materiały edukacyjno-informacyjne stanowią bowiem zestawienie dobrych praktyk służących zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego wody w budynkach (od etapu projektowania do etapu końcowego, jakim jest zarządzanie bezpieczeństwem instalacji wodnych).

Reasumując powyższe, zgłaszamy gotowość merytorycznego wsparcia Państwa działań w kierunku redukcji ryzyka wystąpienia zakażeń bakteriami rodzaju *Legionella sp.* wśród użytkowników podległych Wam obiektów.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Brzesku

mgr Dorota Żak
Dokument podpisany elektronicznie

Otrzymują:

1. Adresat wg rozdzielnika (via: mail/ePUAP)
2. aa

